

ECOVAST HRVATSKA SEKCIJA

OPĆINA LEKENIK

Znanstveno-stručni multidisciplinarni skup

**TRADICIJSKA ZNANJA I VJEŠTINE ZA 21. STOLJEĆE:
Prirodni materijali, rad rukama, kreativne i inovativne prakse u funkciji dobrobiti i
održivosti**

Brežane Lekeničke i Letovanić
9. listopada 2026. godine

POZIV ZA SLANJE PRIJAVA

Tradicijska znanja i vještine su u prošlosti bile sastavni dio svakodnevnog života, a brojna su danas ugrožena zbog depopulacije, otežanog prijenosa znanja, nedostatka sustavne potpore, nerazvijenih obrazovnih modela i/ili tržišnih mehanizama. Kao društvo, (stručne, lokalne i dr.) zajednice i pojedinci pozvani smo usvajati i aktivno koristiti tradicijska znanja i vještine, osigurati njihov prijenos na nove generacije i raditi na njihovoj kreativnoj preradi i unapređenju. Tradicijska znanja i vještine povezana s prirodnim materijalima i radom rukama u suvremenosti predstavljaju važan resurs za promišljanje ekoloških, društvenih, demografskih, kulturnih i drugih izazova 21. stoljeća. Korištenje prirodnih materijala (poput drveta, zemlje/gline, kamena, slame, trske, šiblja, lana, konoplje, vune, kože, i dr.) podrazumijeva kompleksne odnose zajednica, prostora i materijala. Ono uključuje sustave znanja, vrijednosti i promišljanja o okolišu, prirodnim resursima i godišnjim prirodnim ciklusima, potom pomagala i alate, oblike komunikacije i suradnje, tjelesno i iskustveno znanje tj. postupke i načine rada, obradu, primjenu, održavanje i ponovnu uporabu. Upravo nas navedeno potiče da o tradicijskim znanjima i vještinama promišljamo u kontekstu dobrobiti i održivosti, kreativnosti i inovativnosti.

Europske i svjetske politike i stručna praksa sve jasnije prepoznaju različite funkcije i dobrobiti tradicijskih znanja i vještina u suvremenosti. Poznavanje i primjena tradicijskih znanja i vještina pokazuju se nužnima za očuvanje materijalne baštine – povijesnih i tradicijskih građevina, predmeta, povijesnih ambijenata i kulturnih krajolika. U tom smislu su tradicijska znanja i vještine preduvjet regeneraciji ruralnih i urbanih sredina, očuvanju biološke i kulturne raznolikosti ali i razvijanju otpornosti zajednica i unapređenju kvalitete života. Sve se više ističe poveznica tradicijskih znanja i vještina s osobnim razvojem, mentalnim i emocionalnim zdravljem i stvaranjem kvalitetnih međuljudskih odnosa i osjećaja pripadnosti zajednici. Također, primjeri dobre prakse potvrđuju poveznicu tradicijskih vještina i znanja s lokalnim i regionalnim gospodarskim aktivnostima i razvojem, uključujući doprinos kružnom gospodarstvu (smanjenu potrošnju materijala i energije, dugotrajnost proizvoda, ponovnu uporabu, održavanje i popravljivost) i razvoj društvenog poduzetništva.

Tradicijska znanja i vještine mogu biti poticaj, inspiracija i temelj inovativnim praksama koje povezuju prošlost, sadašnjost i budućnost. Kulturne i kreativne industrije, društveno poduzetništvo i obrazovanje

otvaraju mogućnosti korištenja i kreativne prerade te unapređenja i razvoja tradicijskih znanja i vještina. Polazeći od razumijevanja tradicije kao živog i dinamičnog sustava, a ne statičnog skupa pravila, umjetnost, arhitektura i dizajn se nerijetko inspiriraju tradicijskim tehnologijama, procesima, materijalima i motivima i realiziraju nove proizvode utemeljene na tradiciji. Ovi su procesi na globalnoj razini prisutni u projektiranju i gradnji novih građevina, namještaja, uporabnih predmeta, izradi nakita i odjeće, i dr. Postojeće zbirke predmeta u muzejima, kulturno-povijesnim i etnografskim zbirkama kao i dokumentacija u različitim oblicima nerijetko služe kao izvor ideja. U navedenim procesima kvalitetni i stručno utemeljeni pristupi podrazumijevaju situirano stvaranje kao jedan od oblika održive proizvodnje, a izbjegavaju puko korištenje retorike ili estetike tradicije i rada rukama. Korištenje prirodnih materijala, mogućnosti recikliranja, rad rukama i osiguravanje prijenosa znanja i vještina samo su neke od prednosti koje aktualiziraju ovakve pristupe i povezuju ih s globalnim politikama održivosti.

Cilj skupa:

Cilj skupa je potaknuti interdisciplinarni dijalog i razmjenu iskustava o ulozi tradicijskih znanja i vještina u osiguravanju dobrobiti i kvalitete života, održivosti i regeneraciji te primjerima dobre prakse potaknuti aktivno korištenje i prenošenje, kao i kreativnu preradu i unapređenje tradicijskih znanja i vještina.

Predložene teme:

- **Prirodni materijali i održivo korištenje resursa:** ekološka znanja, lokalni materijali i njihova obrada; tradicijske graditeljske tehnologije i suvremena primjena; održavanje i obnova povijesnih građevina; kružnost, trajnost i ponovna uporaba;
- **Rad rukama:** znanje i praksa; komunikacija i prijenos znanja; osobni razvoj; verifikacija znanja i vještina; ekonomski tj. tržišni mehanizmi;
- **Inovativne prakse i kreativne interpretacije:** povezivanje tradicijskih znanja i vještina s umjetnošću i dizajnom; održiva arhitektura i interpretacije tradicijskih tehnologija; društveno poduzetništvo i lokalni razvoj; multi-, inter- i transdisciplinarnost; autorska prava;
- **Dobrobit i kvaliteta života:** tradicijska znanja i vještine i mentalno zdravlje; međugeneracijska solidarnost; inkluzivnost; kohezija zajednica; kvaliteta stanovanja; regeneracija ruralnih naselja i malih gradova;
- **Obrazovanje i prijenos znanja:** tradicijska znanja i vještine u formalnom, neformalnom i informalnom obrazovanju; cjeloživotno obrazovanje; centri znanja i organiziranog prijenosa znanja i vještina; iskustva iz osnovnoškolskog, srednjoškolskog (strukovnog) i visokog obrazovanja: učeničke zadruge; povezivanje obrazovanja, stručnjaka i nositelja znanja i vještina, obrtničke komore;
- **Politike, modeli i prakse potpore:** europski, nacionalni, regionalni i lokalni modeli financiranja i savjetovanja; uključivanje tradicijskih znanja u razvojne strategije i planove; povezivanje s europskim i međunarodnim inicijativama; međusektorske politike i prakse, kulturne i tematske rute.

Koga pozivamo?

Pozivamo istraživače i stručnjake iz Hrvatske i inozemstva, iz različitih disciplina i područja djelovanja, predstavnike regionalnih i lokalnih samouprava, institucija i udruga, umjetnike, dizajnere, nastavnike, učitelje i učenike, konzervatore, majstore, obrtnike, nositelje znanja i vještina da predstave istraživanja, projekte i inicijative, primjere dobre prakse, modele prijenosa znanja, inovativne pristupe koji povezuju tradiciju i budućnost, kao i mogućnosti umrežavanja i zajedničkog djelovanja.

MJESTO I VRIJEME ODRŽAVANJA SKUPA

Skup će se održati u petak 9. listopada 2026. godine u Brežanama Lekeničkim i Letovaniću.

Brežane Lekeničke, od 9 do 15.30 sati

U dopodnevним satima predviđena su **izlaganja i diskusije, izložba i predstavljanje postera, ručak i odmor.**

Ovaj dio skupa će se održati u Brežanama Lekeničkim, u Hotelu Dvorac Jurjevec (<https://dvoracjurjevec.com/>) – baštinskom hotelu sa četiri zvjezdice koji je nastao obnovom i uređenjem povijesne kurije. Kompleks sadrži i veliki park u kojem su dvije preseljene tradicijske kuće s konferencijskom salom.

Letovanić, od 16.00 do 20 sati

U popodnevnim satima predviđen je boravak u Letovaniću gdje će biti organiziran **obilazak naselja, radionica i zaključni razgovor skupa uz večeru.**

Letovanić je nadaleko poznato selo, opjevano u pjesmi „Letovanić, selo pokraj Kupe“. Osim idiličnog smještaja uz rijeku Kupu krasi ga neposredna blizina vinorodnog Letovanskog Vrh, očuvana tradicijska arhitektura i baština. U naselju se nalazi drvena kapela sv. Fabijana i Sebastijana (18. st.) i niz tradicijskih okućnica sa stambenim i gospodarskim građevinama koje čine povijesnu jezgru naselja upisanu u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske. Dio cjeline čini i okućnica obitelji Škofač na kojoj je smještena Etnografska zbirka s više od 5000 predmeta, Galerija slika i rodna kuća slikara Božidara Škofača. U selu djeluje nekoliko udruga koje čuvaju i promoviraju lokalnu baštinu, između ostalog kroz aktivnosti poput Smotre izvornog folklora Pokuplja, Posavine i Banovine, Utrke kupskih čamaca, običaja Bartolovo i Vincekovo.

Baština Letovanića i Pokuplja inspiracija je za radionicu koja će se održati na tradicijskoj okućnici obitelji Škofač (Letovanić 149 i 150) (<https://mdc.hr/hr/mdc/zbirke-fondovi/fototeka/etno-zbirka-bozidara-skofaca/>) i u prostorima Rokove iže (Letovanić 137) gdje se nalazi prostor za okupljanja i radionice (<https://www.facebook.com/p/Rokova-l%C5%BEa-61568350148581/>).

Radionica *Više od vještine: tradicijsko košaraštvo kao relacijska praksa stvaranja* pod vodstvom dizajnerice, asist. Nataše Njegovanović, mag. art. (Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Studij dizajna)

Istraživačka radionica predstavlja tradicijsko košaraštvo i pletarstvo kao relacijsku praksu stvaranja oblikovanu ekološkim, materijalnim i društvenim uvjetima određenog područja. Košarački predmeti iz etnografske zbirke Božidara Škofača polazište su za drugačije čitanje ove prakse, koje ih iz kategorije artefakta premješta u zapis odnosa između materijala, okoliša i tijela. Slijedeći taj trag, sudionici će se okušati u tradicijskom pletenju kuhanom vrbovom šibom, a iskustvo pletenja prenijet će u crtež i kratke

pisane refleksije. U završnom razgovoru polaznici će komentirati mogućnosti primjene iskustva s radionice u svom svakodnevnom radu.

Cilj je radionice istražiti kako utjelovljeno iskustvo tradicijskog košaraštva može preusmjeriti razumijevanje stvaranja – od tehničke vještine prema relacijskoj praksi ukorijenjenoj u materijalnim, sezonskim i okolišnim uvjetima.

Radionica je dio umjetničkog doktorskog istraživanja voditeljice radionice, koje propituje kako učenje tradicijskog zanata može promijeniti način na koji dizajner razmišlja o materijalima, okolišu i samom procesu stvaranja.

Nataša Njegovanović diplomirana je industrijska dizajnerica s višegodišnjim iskustvom rada u struci, asistentica na Odsjeku Studij dizajna Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, i doktorandica na Doktorskoj školi Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

PRIJAVA ZA SUDJELOVANJE I SLANJE SAŽETAKA

Za skup je moguće prijaviti a) izlaganje ili b) prezentaciju postera. U oba slučaja potrebno je poslati sažetak na adresu: info@ecovast.hr. Rok za slanje sažetaka je 1. lipnja 2026. godine. Obavijest o prihvatanju sažetka bit će poslana do 15. lipnja 2026. Službeni jezici skupa su hrvatski, slovenski i engleski.

Prijava izlaganja ili postera treba sadržavati naslov, sažetak i do pet ključnih riječi, ukupno do 400 riječi. Potrebno je navesti ime i prezime autora, titulu, naziv institucije/udruga iz koje dolazi te adresu elektroničke pošte i podatke za kontakt (broj telefona ili mobitela – bit će korišten isključivo za komunikaciju i neće biti javno objavljen).

Na skupu je moguće sudjelovati i bez izlaganja tj. postera.

KOTIZACIJA

Kotizacija za sudjelovanje na skupu iznosi 80 eura i obuhvaća tiskanu knjigu sažetaka i popratne materijale, zajednički ručak i večeru u petak 9. listopada 2026. godine te organizacijske troškove. Kotizacija s popustom: za članove HS ECOVAST-a (s plaćenom članarinom za 2026.) 60 eura, za umirovljenike i studente 50 eura. O detaljima za uplatu sudionici će biti obaviješteni u lipnju 2026. godine.

DOLAZAK, SMJEŠTAJ I OSTALE POTREBNE INFORMACIJE

Lokacije održavanja skupa nalaze se cca 40 km južno od Zagreba. Dolazak iz Zagreba moguć je autocestom (A11, izlazak Lekenik, ne naplaćuje se cestarina) ili državnom cestom Zagreb-Sisak (D 30). O eventualnom organiziranom prijevozu iz Zagreba bit ćete obaviješteni u rujnu 2026. godine.

Za sudionike koji će trebati uslugu smještaja kontaktirati:

- Hotel Dvorac Jurjevec (****), Jurjevac 41, Brežane Lekeničke, 44272 Lekenik, <https://dvoracjurjevec.com/>, E-mail: hoteldvoracjurjevec@gmail.com, tel. +385 95 371 7998
- Rokova iža – kuća za odmor Gazibara (***), Letovanić 137, 42271 Letovanić, E-mail: rokovaiza@gmail.com, tel. +385 92 405 4690
- ostale ponude smještaja: <https://www.visitlekenik.hr/smjestajni-kapacitet/>

Za ostale potrebne turističke informacije kontaktirati:

- Turistička zajednica Općine Lekenik, Zagrebačka 66, 44272 Lekenik, www.visitlekenik.hr, e-mail: info@visitlekenik.hr, tel. 091 6209 644, 091 6157 161
- Turistička zajednica Sisačko-Moslavačke županije, Rimska 28/II, 44000 Sisak (privremena adresa Ante Starčevića 29), E-mail: info@turizam-smz.hr, Tel. +385(0)44/540-163

Za ostale potrebne informacije kontaktirati organizatora na e-mail: info@ecovast.hr

ORGANIZATORI SKUPA

ECOVAST HRVATSKA SEKCIJA

Hrvatska sekcija ECOVAST-a – Europskog vijeća za sela i male gradove

Froudeova 78, 10020 Zagreb

OIB: 36183614872

Internetska stranica: <https://ecovast.hr/>

E-mail: info@ecovast.hr

ETNOGRAFSKI MUZEJ ZAGREB

Trg Mažuranića 14, 10000 Zagreb

OIB: 99544354954

Internetska stranica: <https://emz.hr/>

E-mail: emz@emz.hr

FILOZOFSKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju

Ivana Lučića 3, 10000 Zagreb

Internetska stranica: <https://etno.ffzg.unizg.hr/>

E-mail: etnologija@m.ffzg.unizg.hr

OPĆINA LEKENIK

OPĆINA LEKENIK

Zagrebačka 44, 44272 Lekenik

Internetska stranica: <https://lekenik.hr/>

E-mail: nacelnik@lekenik.hr

ZNANSTVENI ODBOR

Dr. sc. Zvezdana Antoš (Etnografski muzej Zagreb), dr. sc. Klementina Batina (Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti), izv. prof. dr. sc. Jasenka Kranjčević (Institut za turizam, Zagreb), izv. prof. dr. sc. Sanja Lončar (Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu), prof. dr. sc. Aleksandar Lukić (Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu), asist. Nataša Njegovanović, mag. art. (Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu), prof. dr. sc. Tihana Petrović Leš (Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu)

ORGANIZACIJSKI ODBOR

Božidar Antolec (Općina Lekenik), dr. sc. Klementina Batina, Nikša Božić, Sven Dorotić (Turistička zajednica Općine Lekenik), Dunja Gazibara (Rokova iža), Tomislav Goleš Babić (Hotel Dvorac Jurjevec), Valerija Kelemen Pepeonik, izv. prof. dr. sc. Jasenka Kranjčević, izv. prof. dr. sc. Sanja Lončar, prof. dr. sc. Aleksandar Lukić, asist. Nataša Njegovanović (Arhitektonski fakultet, Studij dizajna), Tihana Stepinac Fabijanić, Silvija Pranjić, Jurica Škofač (Etnografska zbirka Škofač, Letovanić)

Fotografije su preuzete s internetskih stranica: Hotel Dvorac Jurjevec (<https://dvoracjurjevec.com/>), TZ Općine Lekenik (<https://www.visitlekenik.hr/>), Rokova iža (<https://www.facebook.com/profile.php?id=61564622207182>), Muzejsko dokumentacijski centar (<https://mdc.hr/>).